deplian _Layout 1 10/8/12 11:06 AM Page 1

... Situacijski znakovi – gotovo bez iznimke – parafraziraju sintagmatske sklopove Krležinih *Balada Petrice Kerempuha:* „na galgama tri galženjaka ...“, „bistričkih bogcov procesija bosa...“, „smert se s kosom vre okolo smuca...“ itd. Iz *Balada* je potekla makabrična povorka likova: *smude, cafute, spečene copernice, dijaki grabancijaši, fačuki, puklavci, soldateska stranjska, proštenjari slepci, carski posleniki, doktori, kurviši, hahari, bedaki.* Iz **Balada** dolaze i u mrtvačko se kolo hvataju i *cigan,* i *grobar,* i *frater pavlinec; angjeli, vušlivci, kusin sin* i *Ban; smrdljivabedača, biškupi* i *štrige, mužikaši, bokci, dekle, kokošari; kuga na mercini, kadaver* i *kmeti* i sam *budi vrag.*

Iz *Balada* potječu – a da ih ni Krleža nije izmislio – neke metalogičke slike poput „krave na orehu“ ili „na pričesti štrige koje pripadaju fantastici obrednog izvrtanja svijeta (tzv. *Mundus inversus).* Te su – vrlo stare – apsurdne, lude slike bile omiljeno sredstvo arhajskog „nadrealizma“: gnostičke parabole (kakvih je, na primjer, pun Apulejev *Zlatni magarac*) ili alkemijska hermetika (kao u Hieronymusa Boscha).

Iz *Balada* je Šercar preuzeo i neke likove tradicije „Posljednjeg suda“ kao i popularnih *tentationes*, od kojih su slikarima osobito prirasle srcu kušnje sv. Antuna Pustinjaka. Među tim likovima raspoznajemo maske smrti (kurent, kosac, bijesni pas), obličja sotone (crni mačak, jarac, šišmiš; Belzebub, incubus, vampir) i regimentu njegovih službenika (vještice, bludnice, krvnici, grabancijaši, medikusi). Ikonici pakla pripadaju osobito česte figure mučenja, orgijanja, sodomije, Sabata i vragotvorbi. Porod su paklenih metamorfoza, čaranja i preinaka, križanja i nagrda razna čudovišta i čudovišni bastardi: a u toj je sferi Šercarova mašta produktivnija i od Krležine. Čudovišta su djelo tmine, demonskih sila; poremećen, isprevrtan nacrt Gospodnji. Po tome su te spodobe bogohulne, paklenske – vidi pojavu čudovišnih „zvjeri Apokalipse“ – pa ih treba razumijeti kao simbole opasnosti. (U Šercara su to čovjek-štakor, čovjek-ptica, pijetao-čovjek, ptica-riba, mačka-riba, žena-magarica.) Krležine su *Balade*, najposlije, veliki katalog eshatoloških tema („na Den Konečni, na Den Serditi“) i, posredno, škola ironijskog nihilizma ili crnoga humora...

Igor Zidić

(Iz monografije **ŠERCAR,** Zagreb, 1984.)

HRVOJE ŠERCAR

“...MUŽIKAŠI, BOKCI, DEKLE, KOKOŠARI, FAČUKI, PUKLAVCI, PROŠTENJARI SLEPCI...”

Galerija AŽ, Žitnjak 53, Zagreb

13. - 28. listopad 2012.

deplian _Layout 1 10/8/12 11:06 AM Page 2

HRVOJE ŠERCAR, slikar i grafičar, rodio se u Zagrebu, 14. prosinca 1936. Nakon završene Prve muške gimnazije, apsolvirao je studij Prava u zagrebu. Od 1964. do 1969. vanjski je uradnik Majstorske radionice Krste Hegedušića. Izlaže samostalno od 1960., povremeno i s Majstorskom radionicom. Izlagao je na šezdesetak samostalnih izložaba u zemlji i inozemstvu te na stotinjak skupnih, izrađivao je kazališne scenografije, te ilustrarao brojne knjige i publikacije. Od 1959.-1993 radio je kao ilustrator u Leksigrafskom zavodu “Miroslav Krleža”. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Sudjelovao je u Domovinskom ratu u Umjetničkoj četi od 1990. do 1992. i ratnom Ad Hoc teatru. Odlikovan je odličjem reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića, nositelj je spomenice Domovinskog rata. Dobitnik je brojnih priznanja za likovni rad u dobrotvorne svrhe. Član je HDLU-a i ULU Grupe ‘69’. 2010., dodijeljena mu je Nagrada za životno djelo /HDLU, Zagreb/

Njegove likovne invencije potaknute Krležinim utjecajem usmjerene su u tri grupe motiva: prvu predstavljaju scene iz seljačkih ratova, Muke Kristove i pučke priče, druga grupa motiva su likovi iz fantastične zoologije, treća je grupacija realno-nadrealnih veduta s ptičijim krilima. S ponosom i radošću spominje rušilački happening iz 1967., jer “igrom na ruševini počinje nova gradnja”.

Galerija AŽ, Žitnjak 53, Zagreb / e-mail: atezit@gmail.com / za izdavača:
Alem Korkut / voditeljica galerije: Kata Mijatović / design: Boris Greiner

Izložbu omogućio: Gradski ured za kulturu, šport i obrazovanje Grada Zagreba.
Upute za dolazak do Ateljea Žitnjak možete pronaći na www.a-z.hr